

Zpráva

o výsledku přezkoumání hospodaření Ústeckého kraje za rok 2023

Shrnutí výsledků přezkoumání hospodaření

Ustanovení zákona č. 420/2004 Sb.	Předmět přezkoumání	Výsledek přezkoumání
§ 2 odst. 1 písm. a)	plnění příjmů a výdajů rozpočtu včetně peněžních operací, týkajících se rozpočtových prostředků	C
§ 2 odst. 1 písm. b)	finanční operace, týkající se tvorby a použití peněžních fondů	A
§ 2 odst. 1 písm. c)	náklady a výnosy podnikatelské činnosti územního celku	A
§ 2 odst. 1 písm. d)	peněžní operace, týkající se sdružených prostředků vynakládaných na základě smlouvy mezi dvěma nebo více územními celky, anebo na základě smlouvy s jinými právníky nebo fyzickými osobami	A
§ 2 odst. 1 písm. e)	finanční operace, týkající se cizích zdrojů ve smyslu právních předpisů o účetnictví	A
§ 2 odst. 1 písm. f)	hospodaření a nakládání s prostředky poskytnutými z Národního fondu a s dalšími prostředky ze zahraničí poskytnutými na základě mezinárodních smluv	A
§ 2 odst. 1 písm. g)	vyúčtování a vypořádání finančních vztahů ke státnímu rozpočtu, k rozpočtům krajů, k rozpočtům obcí, k jiným rozpočtům, ke státním fondům a k dalším osobám	A
§ 2 odst. 2 písm. a)	nakládání a hospodaření s majetkem ve vlastnictví územního celku	A
§ 2 odst. 2 písm. b)	nakládání a hospodaření s majetkem státu, s nímž hospodaří územní celek	A
§ 2 odst. 2 písm. c)	zadávání a uskutečňování veřejných zakázek, s výjimkou úkonů a postupů přezkoumaných orgánem dohledu podle zvláštního právního předpisu	A
§ 2 odst. 2 písm. d)	stav pohledávek a závazků a nakládání s nimi	A
§ 2 odst. 2 písm. e)	ručení za závazky fyzických a právnických osob	A
§ 2 odst. 2 písm. f)	zastavování movitých a nemovitých věcí ve prospěch třetích osob	A
§ 2 odst. 2 písm. g)	zřizování věcných břemen k majetku územního celku	A
§ 2 odst. 2 písm. h)	účetnictví vedené územním celkem	A
§ 2 odst. 2 písm. i)	ověření poměru dluhu územního celku k průměru jeho příjmů za poslední 4 rozpočtové roky podle právního předpisu upravujícího rozpočtovou odpovědnost	A

A ... nebyly zjištěny chyby a nedostatky

B ... byly zjištěny chyby a nedostatky, které nemají závažnost nedostatků uvedených pod C

C ... byly zjištěny nedostatky dle ustanovení § 10 odst. 3 písm. c) zákona č. 420/2004 Sb.

Přezkoumání hospodaření (dále také „přezkoumání“) bylo vykonáno na základě ustanovení § 20 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů, a v souladu se zákonem č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí, ve znění pozdějších předpisů (dále také „zákon č. 420/2004 Sb.“).

Přezkoumávající orgán: Ministerstvo financí, odbor Kontrola

Přezkoumaný územní celek: Ústecký kraj (dále také „kraj“)

Předmět kontroly: přezkoumání hospodaření ve smyslu zákona č. 420/2004 Sb.

Přezkoumané období: rok 2023

Zahájení přezkoumání hospodaření:

Přezkoumání hospodaření bylo zahájeno dne 3. 7. 2023 doručením oznámení v souladu s ustanovením § 5 odst. 2 písm. b) zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 255/2012 Sb.“), ve spojení s ustanovením § 5 odst. 3 zákona č. 420/2004 Sb., č. j. MF-20127/2023/1702-3 ze dne 3. 7. 2023.

Přezkoumání hospodaření vykonáno:

1. dílčí přezkoumání hospodaření v termínu od 18. 9. 2023 do 29. 11. 2023
2. dílčí – konečné přezkoumání hospodaření v termínech od 19. 2. – 23. 2. 2024 a od 4. 3. do 21. 3. 2024

Přezkoumání hospodaření se uskutečnilo převážně distanční formou kontroly za využití elektronického způsobu komunikace, v případě potřeby byla vedena osobní jednání mezi zaměstnanci Ministerstva financí a zástupci přezkoumávaného subjektu v místě sídla krajského úřadu.

Přezkoumání hospodaření bylo vykonáno na základě pověření k přezkoumání hospodaření vydaného ve smyslu ustanovení § 5 zákona č. 420/2004 Sb. a § 4 zákona č. 255/2012 Sb. ředitelem odboru Kontrola, pod č. j. MF-20127/2023/1702-2 dne 3. 7. 2023.

Přezkoumání hospodaření vykonali:

kontrolor pověřený řízením přezkoumání:	Jarmila Masárová
kontroloři:	Mgr. Nikola Bouchalová
	Ing. Lukáš Brabenec
	Pavλίna Doležalová
	Ing. Miroslava Štefanová

Předměty a hlediska přezkoumání hospodaření

Předmětem přezkoumání hospodaření byly údaje o ročním hospodaření kraje, tvořící součást závěrečného účtu podle ustanovení § 17 odst. 2 a 3 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů, vymezené ustanovením § 2 odst. 1 zákona č. 420/2004 Sb. a dále údaje vymezené ustanovením § 2 odst. 2 zákona č. 420/2004 Sb., jejichž výčet je uveden na str. 2 ve shrnutí výsledků přezkoumání hospodaření.

Předměty přezkoumání hospodaření byly ve smyslu ustanovení § 3 zákona č. 420/2004 Sb. přezkoumávány z hlediska:

- a) dodržování povinností stanovených zvláštními právními předpisy, zejména předpisy o finančním hospodaření územních celků, o hospodaření s jejich majetkem, o účetnictví a o odměňování,
- b) souladu hospodaření s finančními prostředky ve srovnání s rozpočtem,
- c) dodržení účelu poskytnuté dotace nebo návratné finanční výpomoci a podmínek jejich použití,
- d) věcné a formální správnosti dokladů o přezkoumávaných operacích.

Přezkoumání hospodaření kraje bylo realizováno na konkrétních datech týkajících se zákonem vymezených předmětů přezkoumání. Informace a podklady byly z celkového souboru veškerých dostupných dat vybírány s využitím odborného úsudku kontrolujícího. Využití odborného úsudku v sobě zahrnuje posouzení rizikovitosti a významnosti získaných informací a znalostí konkrétních oblastí a důležitých aspektů prostředí kontrolovaného subjektu, za účelem stanovení přiměřeného rozsahu prověřování a vhodných kontrolních postupů. Výčet konkrétních dokladů a jiných materiálů využitých pro realizaci vlastního ověřování vybraných finančních a hospodářských operací při přezkoumání hospodaření je obsahem přílohy A zprávy, která je její nedílnou součástí. Míru ujištění vycházející ze závěrů této zprávy o přezkoumání hospodaření je nezbytné vnímat v tomto konkrétním rozsahu prověřovaných informací a podkladů. V případě, že při přezkoumání jednotlivých předmětů byly zjištěny chyby a nedostatky, jsou podrobně popsány v další části zprávy.

Při přezkoumání jednotlivých předmětů bylo ověřováno dodržování povinností vyplývajících zejména z právních předpisů uvedených v příloze B, která je nedílnou součástí zprávy.

Zaměření přezkoumání hospodaření

Přezkoumání hospodaření Ústeckého kraje za rok 2023 se detailně zabývalo zejména:

- kontrolou provádění řídicí kontroly dle zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), v platném znění, se zaměřením na procesy vedoucí k vynakládání veřejných výdajů v souladu se zásadami účelnosti, hospodárnosti a efektivnosti a nabývání příjmů na kontrolním vzorku v celkové hodnotě 355 929 200 Kč včetně DPH,

- kontrolou realizace výběrových a zadávacích řízení dle zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, v platném znění, se zaměřením na kontrolu postupu

zadavatele ve smyslu dodržení zásad transparentnosti, nediskriminace, rovného zacházení a přiměřenosti včetně provedení předběžné řídicí kontroly, na kontrolním vzorku veřejných zakázek v celkové hodnotě 44 356 900 Kč bez DPH,

- kontrolou dodržování povinností stanovených zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, v platném znění, a kontrolou správnosti zachycení vybraných operací v rozpočtu dle vyhlášky č. 412/2021 Sb., o rozpočtové skladbě, v platném znění,

- kontrolou správnosti, úplnosti a průkaznosti zachycení vybraných hospodářských operací v účetnictví dle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, v platném znění, a souvisejících předpisech upravujících oblast účetnictví,

- analýzou procesů vedoucích k výběru žadatelů o dotace z krajských dotačních programů - Program obnovy venkova a Program podpory rozvoje zemědělství a venkovských za rok 2023

- analýzou procesů vedoucích k vyúčtování dotací z krajských dotačních programů „Program obnovy venkova 2023 a Program podpory rozvoje zemědělství a venkovských oblastí Ústeckého kraje na období let 2022 až 2025“ na kontrolním vzorku 12 žádostí v celkové hodnotě 7 041 410 Kč,

- nastavení procesu inventarizace majetku a závazků k 31. 12. 2023 a vypořádání výsledků provedené inventarizace.

Chyby a nedostatky zjištěné při přezkoumání za rok 2023

Při 1. dílčím přezkoumání hospodaření Ústeckého kraje v prověřovaných oblastech na vybraných vzorcích dokumentace (viz příloha) byly zjištěny 2 nedostatky ve smyslu ustanovení § 10 odst. 3 písm. c) zákona č. 420/2004 Sb.:

Kontrolní zjištění č. 1

Při 1. dílčím přezkoumání hospodaření Ústeckého kraje byl prověřován krajský dotační program s názvem Program obnovy venkova Ústeckého kraje 2023 (dále také „Dotační program“ nebo „POV 2023“).

Dotační program byl schválen Zastupitelstvem Ústeckého kraje usnesením č. 113/2022 dne 12. 12. 2022 o celkové alokaci finančních prostředků z rozpočtu kraje ve výši 44,5 mil. Kč¹. Program obnovy venkova Ústeckého kraje byl zaměřen na pět oblastí podpory:

1. Obnova a rozvoj venkovské zástavby-úpravy a opravy objektů občanské vybavenosti v obcích
2. Chodníky a místní komunikace-zlepšení stavu dopravních komunikací všeho druhu a zvýšení bezpečnosti
3. Zlepšení životního prostředí, revitalizace a ochrana krajiny-údržba veřejných prostranství a výsadba zeleně

¹ Jedná se o částku alokace pro oblasti podpory 1 - 4. Na oblast podpory č. 5 byly alokovány další 2 mil. Kč, nicméně z textu kontrolního zjištění je přezkoumání této oblasti podpory vyjmuta (jedná se o specifickou oblast vázanou na výsledek soutěže Vesnice roku).

4. Strategický dokument obce-vytvoření rozvojového dokumentů obcí do 1000 obyvatel vycházejícího ze strategie Ústeckého kraje
5. Soutěž Vesnice roku 2023 - odměna obcím, jež získaly ocenění v soutěži

Konkrétní pravidla daného dotačního programu jsou obsažena v uveřejněném dokumentu „Program obnovy venkova Ústeckého kraje 2023“ v následující struktuře:

- Cíl programu – čl. 1
- Vymezení oblastí podpory a zaměření projektů – čl. 2
- Monitorovací ukazatele programu – čl. 3
- Finanční rámec programu – čl. 4
- Druh a výše podpory – čl. 5
- Intenzita podpory – čl. 6
- Časový rámec programu – čl. 7
- Příjemci podpory a lokalizace projektů – čl. 8
- Vymezení vhodných nákladů – čl. 9
- Žádost o podporu – čl. 10
- Kritéria pro hodnocení žádostí o podporu – čl. 11
- Odpovědnost za realizaci podpory – garant programu – čl. 12
- Pracovní skupina pro výběr projektů – čl. 13
- Administrace programu – čl. 14

Poskytování dotací se ve sledovaném období řídilo také vnitřním předpisem kraje „Zásady pro poskytování dotací a návratných finančních výpomocí Ústeckým krajem“ (dále také „Zásady“), které upravovaly základní pravidla pro poskytování dotací z rozpočtu kraje podle zákonů č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů, a č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.

V Zásadách je dále v čl. IX v bodě 1 uvedeno, že Rada kraje jmenuje výběrovou komisi pro hodnocení žádostí o dotace. V případě dotačního programu obnovy venkova Ústeckého kraje byla jmenována pracovní skupina pro výběr projektů usnesením rady č. 96/73R/2015 ze dne 28. 1. 2015, která se skládala ze 13 členů, jimiž byli starostové obcí. Pracovní skupina obdržela od odboru regionálního rozvoje všechny podané žádosti, které splnily podmínky programu a tyto následně hodnotila podle schválených kritérií pro jednotlivé oblasti podpory. Výsledný návrh dotací byl následně prostřednictvím odboru regionálního rozvoje předložen Radě Ústeckého kraje k projednání a schválen Zastupitelstvem Ústeckého kraje.

Popis zjištění:

Kontrolní skupina při prověřování procesů souvisejících s administrací krajského dotačního programu vycházela z odkazovaných dokumentů kraje s tím, že měla k dispozici rovněž „Zápis ze schůzky Pracovní skupiny POV 2023 konané dne 14. 3. 2023“ (dále jen „Zápis“). Předmětem jednání pracovní skupiny bylo vyhodnocení podaných projektů (žádostí o dotaci) do Programu obnovy venkova Ústeckého kraje 2023. Ze Zápisu vyplývá, že do Programu bylo podáno celkem 265 žádostí, přičemž po formální kontrole bylo vyřazeno celkem 6 žádostí (např. pozdě podané žádosti). Do procesu hodnocení tedy vstoupilo 259 žádostí, které byly pracovní skupinou hodnoceny v rámci kritérií pro oblasti podpor 1 - 4. Oblast podpory

č. 5 na dané schůzi řešena nebyla, jelikož se jednalo o soutěž „vesnice roku“ a odměna byla určena výsledkem soutěže (v dalším textu se kontrolní skupina vyjadřuje již výlučně k oblastem podpory 1 - 4). Z celkového počtu 259 (po formální kontrole) podaných žádostí o dotaci bylo pracovní skupinou 172 vyhodnoceno jako úspěšných. Z toho vyplývá, že tedy 87 žádostí nebylo pracovní skupinou doporučeno (v Zápisu používá pracovní skupina u určité podskupiny žádostí výlučně termín „vyřazeno“). V uvedené souvislosti kontrolní skupina zaslala kraji žádost, ve které požadovala vysvětlení, zda je neúspěšným žadatelům (jmenovitě skupině žadatelů vyloučených z důvodu nesouladu s účelem podpory) sdělován důvod nevyhovění žádosti. Ve své odpovědi ze dne 15. 11. 2023 kraj uvedl, že *„Informace o úspěšnosti a neúspěšnosti jsou uveřejněny pouze na webu. Důvody jsou sdělovány individuálně v případě dotazu neúspěšné obce“*. Dále kraj dne 16. 11. 2023, na doplňující dotaz kontrolní skupiny, jestli bylo podáno nějaké odvolání nebo vyřizován nějaký individuální dotaz neúspěšné obce ke sdělení důvodu nevyhovění žádosti o dotaci, odpověděl, že *„Oficiální cestou nebylo podáno žádné odvolání a že předseda pracovní skupiny byl neformálně telefonicky kontaktován starostou obce Lukavec a starostou obce Jiřetín pod Jedlovou“*.

Povinnost poskytovatele sdělit neúspěšným žadatelům o dotaci důvod nevyhovění žádosti, vyplývá z ustanovení § 10a odst. (4) zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů (dále také „zákon č. 250/2000 Sb.“): „Nevyhoví-li poskytovatel žádosti, sdělí bez zbytečného odkladu žadateli, že jeho žádosti nebylo vyhověno a důvod nevyhovění žádosti“.

Stávající praxe krajského úřadu spočívající pouze v uveřejnění seznamu neúspěšných žadatelů na internetových stránkách kraje, zároveň bez uvedení důvodu nevyhovění žádosti, nenaplnuje výše uvedenou zákonnou povinnost. Důvod není uveden ani v usnesení orgánu kraje, ani v jeho příloze, kde je usnesením rozhodnuto pouze o úspěšných žadatelích a o žadatelích, jež byli na seznamu náhradníků (tj. orgány kraje explicitně ani nerozhodnou o neúspěšných žadatelích, fakticky i formálně, tak vyřazení uchazeče provede pracovní skupina, i když toto určitě není záměrem krajského úřadu).

Zmíněná povinnost přitom není samoučelná, v daném procesu má sdělení důvodu spočívajícího v nevyhovění žádosti o dotaci svůj důležitý věcný význam. Posuzování žádosti o dotaci je svou povahou rozhodováním o právech a povinnostech žadatele. Postup při posuzování a rozhodování o žádosti o poskytnutí dotace je výkonem působnosti v oblasti veřejné správy ve smyslu § 1 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném znění (dále jen „správní řád“), neboť odpovídá charakteristickým znakům vrchnostenské veřejné správy. Jak vyplývá ze zveřejněného Stanoviska Ministerstva financí k některým dotazům územních samosprávných celků k novele zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, zpracovaného ve spolupráci s Ministerstvem vnitra (číslo 3, ročník 2015, č. j. MF-22517/2015/1203), **v případě negativního výsledku posouzení žádosti o dotaci, má příslušný správní orgán vyhotovit sdělení, které podléhá režimu části čtvrté správního řádu. Zákon tedy předpokládá individuální vyrozumění žadatele o nevyhovění žádosti o poskytnutí dotace, kdy žadatelé mají být současně sděleny důvody neposkytnutí dotace.**

Ze zmíněného stanoviska dále vyplývá, že rozhodnutí orgánu kraje o neposkytnutí dotace je úkonem podle části páté správního řádu (odmítnutí návrhu na uzavření

veřejnoprávní smlouvy). Proti takovému „rozhodnutí“ sice nepřipouští správní řád žádný opravný prostředek, avšak toto sdělení je dle soudní judikatury rozhodnutím ve smyslu § 65 soudního řádu správního a lze se proti němu bránit přímo správní žalobou. V dané věci by správní soud přezkoumával, zda kraj dodržuje vlastní pravidla pro poskytnutí dotace, případně zda nakládání s veřejnými prostředky není diskriminační či jinak porušující elementární principy platné v právním státu. Rozhodnutí krajského úřadu, tak v případě nevyhovění žádosti o poskytnutí dotace, podléhá potenciálně soudnímu přezkumu.

Kontrolní skupina k uvedenému závěrem dodává, že povědomí o konkrétním důvodu vedoucím k vyřazení žádosti v hodnotícím procesu na úrovni pracovní skupiny, je v daném případě důležitou vstupní informací k tomu, aby daný žadatel mohl svou žádost či projekt upravit do souladu s podmínkami poskytovatele, byť třeba podávanou i v dalším období. Program obnovy venkova Ústeckého kraje je vyhlašován pravidelně každý rok, přičemž jednotlivé oblasti podpory jsou v zásadě identické.

Závěr kontrolního zjištění č. 1:

Na základě výše uvedeného, tak kontrolní skupina konstatuje, že byl identifikován nedostatek ve smyslu ustanovení **§ 10 odst. 3 písm. c) bod 4 zákona č. 420/2004 Sb. v oblasti § 2 odst. 1 písm. a) plnění příjmů a výdajů rozpočtu včetně peněžních operací, týkajících se rozpočtových prostředků, a to tím, že není plněna povinnost vyplývající z ustanovení § 10a odst. 4 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, v platném znění.**

Kontrolní zjištění č. 2

Pracovní skupina (dále také „PS“)

Jak je výše uvedeno, PS byla jmenována Radou Ústeckého kraje a skládala se z představitelů obcí Ústeckého kraje (starostů). Pro rok 2023 byla jmenována v počtu 13-ti členů. Samotného hodnocení žádostí o dotaci z Programu obnovy venkova dne 14. 3. 2023 se účastnilo 10 členů včetně předsedy, tři byli omluveni. Výstupem jednání pracovní skupiny byl Zápis ze schůzky Pracovní skupiny POV 2023, kde předmětem jednání bylo vyhodnocení podaných projektů/žádostí do Programu obnovy venkova, ze dne 14. 3. 2023 (dále také „Zápis“). Dle Zápisu je na schůzi rozdělena finanční alokace ve výši 44,5 mil. Kč, přičemž celý rozhodovací proces je zachycen na 3 stranách textu.

V rámci hodnotícího procesu žádostí o dotaci dochází k tomu, že jednotliví členové pracovní skupiny jsou zároveň osobami, které v pozici statutárního orgánu obce (starosty) podávají do zmíněného dotačního programu žádosti o dotaci. Ve sledovaném období ze 13 obcí, kde jsou členové pracovní skupiny starosty, podalo žádost o dotaci v dotačním programu celkem 12 obcí. Kontrolní skupina v uvedené souvislosti požadovala vysvětlení, jakým způsobem byl ošetřen postup PS v případě, že je jednáno o žádost obce, jejíž zástupce je rovněž členem PS (bylo požadováno, zda kraj má stanovená konkrétní pravidla pro činnost PS, např. jednací řád, či jiný předpis upravující pravidla jednání pracovní skupiny).

Kraj dne 16. 10. 2023 odpověděl, že „Kritéria pro hodnocení jsou stanovena objektivně v zásadách Programu obnovy venkova pro rok 2023. V případě, kdy jsou

projednávány žádosti jednotlivě, tak **aby nedošlo k ovlivnění hlasování ostatních členů pracovní skupiny, opouští dotyčný zástupce dané obce místnost před zahájením diskuse a hlasováním o projektové žádosti.** Pracovní skupina pro výběr projektů hodnotí dle schválených kritérií a navrhuje rozdělení dotací orgánům kraje ke schválení.“

V návaznosti na další dotazování bylo potvrzeno, že žádná konkrétní pravidla upravující postup a jednání pracovní skupiny při hodnocení žádostí, nejsou písemně stanovena. V případě možného konfliktu při hodnocení „vlastní“ žádosti o dotaci, je tak k dispozici pouze proklamace kraje, že dotyčný v dané situaci opouští místnost, což v podstatě nelze zpětně prošetřit ani potvrdit. V zápise z pracovní skupiny ze dne 14. 3. 2023 informace o tom, že by konkrétní hodnotitel opouštěl místnost, či se například v konkrétním případě zdržel hlasování, není uvedena.

Přestože je podle vyjádření kraje o jednotlivých projektech hlasováno, není tato informace v Zápisu uvedena. V souvislosti s vyřazenými žádostmi o dotaci je zpravidla uvedena pouze obecná proklamace: „... byly vyřazeny z důvodu, že nejsou v souladu s účelem podpory“. Vzhledem k tomu, že se dle sdělení kraje má hlasovat prostou většinou (což nelze ze Zápisu potvrdit, jelikož neobsahuje informaci o hlasování), není ani žádným postupem upraveno například pravidlo usnášeníschopnosti pracovní skupiny.

V daném období měl krajský úřad, jak je uvedeno v popisu výše, interním předpisem stanoveny Zásady pro poskytování dotací a návratných finančních výpomocí. Tyto Zásady neobsahovaly pravidla pro jednání pracovní skupiny, jež by upravovaly výše zmíněnou problematiku. Zásady v části B Programové dotace v článku IV odstavci 2 však stanovují následující:

„Poskytnutí Programové dotace musí splňovat tyto podmínky: a) soulad s veřejným zájmem; b) rovnost, transparentnost a zákaz diskriminace; c) hospodárnost, účelnost a efektivita; d) součástí Dotačního programu jsou vždy hodnotící kritéria, na základě kterých bude o přidělení dotace rozhodováno“.

Důležitost uvedených principů přisvědčuje rovněž judikát Nejvyššího správního soudu 2 As 52/2010–59: „Správní soud neurčuje a nepřezkoumává, jakým způsobem má kraj hospodařit se svým majetkem. Pokud však kraj poskytuje příspěvky na základě vlastních pravidel (zde: příspěvek na hospodaření v lesích), je soud oprávněn kontrolovat, zda tato pravidla jsou dodržována, případně zda nakládání s veřejnými prostředky není diskriminační či jinak porušující elementární principy platné v právním státu. Rozhodnutí krajského úřadu o neposkytnutí příspěvku je proto rozhodnutím podle § 65 odst. 1 s. ř. s. a podléhá soudnímu přezkumu“.

V návaznosti na absenci konkrétních pravidel upravující činnost a procesy Pracovní skupiny ve vztahu k hodnocení žádostí o dotaci, obsah Zápisu ze schůzky pracovní skupiny, v rámci které bylo provedeno hodnocení žádostí o dotaci, kde rovněž absentovaly důvody vedoucí k vyřazení jednotlivých žadatelů, a opomenutí sdělovat důvody nevyhovění žádostem (viz zjištění č. 1), bylo kontrolní skupinou následně přistoupeno k dotazování za účelem objasnění důvodů, které k vyřazení žadatelů vedly, aby bylo možné prověřit, zda kraj/pracovní skupina postupuje v souladu s pravidly vyplývajícími ze schváleného Programu a v souladu se zásadami rovnosti,

transparentnosti a nediskriminace v postavení poskytovatele dotace vůči jednotlivým žadatelům.

Hodnocení žádostí pracovní skupinou

Kontrolní skupina požadovala vysvětlení, jakým způsobem probíhá hodnocení žádostí o podporu. Ve svých odpovědích ze dne 26. 9. a 2. 10. 2023 kraj uvedl:

- *Všechny žádosti jsou evidovány ve formflow – systém příjmu žádostí. Žádost, musí být také zaslána na kraj prostřednictvím datové schránky.*
- *Po ukončení příjmu žádostí dojde ke kontrole, zda všechny žádosti evidované ve formflow, přišly přes podatelnu Ústeckého kraje. Žádosti, které nejsou přijaté podatelnu, jsou automaticky vyřazeny z dalšího hodnocení (pracovní skupina je o těchto žádostech informována)*
- *Registrace v e-spise všech žádostí.*
- *Následuje kontrola formálnosti – zda je správně projekt zařazen do oblasti podpory a naplňuje danou oblast; zda není překročena max. výše podpory; kontrola přes katastr nemovitostí, zda je realizace na pozemku obce a v případě, že není, je dožadován doklad o dlouhodobém pronájmu dle zásad.*
- *Všechna pochybení či nesrovnalosti jsou **předloženy pracovní skupině, která následně schvaluje či zamítá danou žádost.** Pracovní skupině se ve formflow vygeneruje tabulka, která je jim prostřednictvím emailu zaslána k nastudování. Letos odesláno 27. 2. 2023 emailem, a zároveň svolána schůzka na 14. 3. 2023. Na pracovní schůzce 14. 3. 2023 se pracovalo s výše uvedenou tabulkou, která je administrativně zkontrolována (příloha). Přípomínky k jednotlivým zjištěním od každého člena jsou zapracovány do celkového vyhodnocení. (poznámka kontrolní skupiny-citovaná „příloha“ – jedná se o dokument „2023_02_23_export_RR_OV-po administrativní kontrole“).*
- *Poté se vše schvaluje v RUK a ZUK.*
- *Všem úspěšným obcím je rozeslán dopis, kde jsou informováni o přidělené dotaci.*

Dále kraj uvedl, že dokument „export RR po AK“ je předložen PS k seznámení a k následnému hodnocení. Dle vyjádření kraje byla všechna pochybení či nesrovnalosti předloženy pracovní skupině, která následně schvaluje či zamítá danou žádost. Údaje v tomto dokumentu by tedy měly být již po provedené formální kontrole, viz výše. V uvedeném dokumentu jsou nad rámec údajů ze systému příjmu žádostí (formflow) přidány pouze informace o poskytnutí dotací z programu v posledních třech letech.

V předloženém Zápisu je u informací o hodnocení jednotlivých oblastí podpory uvedeno, že některé žádosti byly vyřazeny z důvodu nesouladu s účelem podpory, ale žádný konkrétní důvod, v čem byl nesoulad s účelem podpory spatřován, uveden nebyl. Kontrolní skupina proto požádala kraj o vysvětlení a doložení konkrétních příčin vedoucích k vyloučení žádostí na vybraném kontrolním vzorku. Kraj ve své odpovědi ze dne 16. 10. 2023 uvedl, že cituji „*Na termín 17. 10. 2023 je svolána pracovní skupina pro výběr projektů. K objasnění, tj. uvedení konkrétních příčin vedoucích k vyloučení žádostí obcí Malíč, Horní Habartice, Okounov, Louka u Litvínova, Jetřichovice, Chodovlice, Lukavec, Výsluní, Vlastislav, Boleboř, Jiřetín pod Jedlovou, Dobroměřice, Vražkov a měst Hoštka a Chabařovice pro nesplnění*

účelu podpory se vyjádří pracovní skupina. Vyjádření bude předáno na MF v nejbližším možném termínu“.

Z uvedeného tedy vyplývá, že nad rámec obecné informace o vyřazení žadatele z důvodu nesouladu s účelem podpory zachycené ve zmíněném Zápisu, nedisponuje kraj žádnou konkrétnější informací, a aby byl tyto důvody schopen uvést, je třeba vyvolat ex post schůzku pracovní skupiny, která na výzvu kontrolní skupiny tyto důvody zpětně doplní (rozpory v hodnocení žádostí jsou blíže popsány v dalším textu). Kraj na základě výstupu pracovní skupiny nedisponuje informacemi zdůvodňujícími vyloučení žadatelů a nemůže tak ze své podstaty tyto důvody ani žadatelům následně sdělit (v návaznosti na formální rozhodnutí orgánu kraje, viz zjištění č. 1). Jak je již uvedeno výše, postup při posuzování a rozhodování o žádosti o poskytnutí dotace je výkonem působnosti v oblasti veřejné správy ve smyslu § 1 odst. 1 správního řádu, a v případě negativního výsledku posouzení žádosti o dotaci, má příslušný správní orgán vyhotovit sdělení, které podléhá režimu části čtvrté správního řádu. Z uvedeného lze dovodit, že i vzhledem k možnému soudnímu přezkumu podle § 65 soudního řádu správního, proces, kterým dochází k vyřazení žadatele o dotaci, má být relevantně zdůvodněn a dokumentován, a to v čase před přijetím rozhodného stanoviska (usnesení). **Vzhledem k tomu, že nejsou patrné důvody vedoucí k vyřazení žádostí o dotaci v procesu hodnocení žádostí na úrovni pracovní skupiny, lze takový postup považovat za netransparentní.**

Vyjádření PS bylo kontrolní skupině doručeno dne 19. 10. 2023. Kontrolní skupina prověřila nové informace v návaznosti na podklady, které měla k dispozici a v některých případech se s vyjádřením PS neztotožnila, či vyvstaly další rozpory, které bylo nutné doobjasnit. Na doplňující dotazy již však nereagovala pracovní skupina, doplnění odpovědí poskytl administrátor dotací (odbor regionálního rozvoje) a předseda PS: *„PS pro výběr projektů se s ohledem na své složení a počet členů schází 2 až 3 krát za rok. V daném čase bohužel nebylo možné zajistit setkání PS a získat její vyjádření k dotazům MF. Níže je uvedeno stanovisko administrátora dotace (odbor regionálního rozvoje) a předsedy PS.“*

Kontrolní skupina proto v dalším textu uvádí konkrétní problematické skutečnosti vyvstalé v procesu hodnocení žádostí na úrovni pracovní skupiny, a to se zohledněním informací z průběžných stanovisek pracovní skupiny i administrátora dotace a předsedy pracovní skupiny doplněných ex post:

a) Svévolná aplikace hodnotících kritérií v OP 3 - zlepšení životního prostředí, revitalizace a ochrana krajiny pro obce do 600 obyvatel

V Zápisu pracovní skupiny je na straně 2 v bodě b) hodnocení *„OP3 zlepšení životního prostředí, revitalizace a ochrana krajiny pro obce do 600 obyvatel“* uvedeno, že *„výběr projektů pro návrh dotace probíhal dle úspěšnosti obce při získání dotace z POV ÚK v předchozích třech letech, nejprve vyřazením obcí, které získaly 3 dotace z 3 let a 2 dotace z 3 let...“*.

Kontrolou bylo zjištěno, že obci Janov pracovní skupina žádost o dotaci doporučila ke schválení, přestože v posledních třech letech obdržela dotaci 2x (a to v roce 2021 a 2022). Přitom ostatní žádosti z tohoto programu, které nesplnily stejnou podmínku jako obec Janov, byly na základě nesplnění podmínky vyřazeny (jednalo se o obce

Lišany, Trnovany, Vršovice, Zbrašín, Vrbno nad Lesy, Velká Bukovina, Bílence, Kladruby, Lipno, Keblice, Klapí, Skršín, Veltěže, Okounov, Velemyšleves).

Kontrolní skupina se tedy obrátila na kraj s žádostí o vysvětlení, z jakého důvodu byla doporučena (následně schválena v orgánu kraje) dotace pro obec Janov. V odpovědi kraje (pracovní skupiny) ze dne 19. 10. 2023 je připuštěna administrativní chyba v procesu hodnocení žádosti této obce, cit.: *„Po provedení důkladné kontroly, došla pracovní skupina k závěru, že zřejmě došlo k administrativní chybě, kdy nebyla žádost obce Janov vyřazena spolu s obdobnými žádostmi“.*

Kritéria pro hodnocení žádostí o dotace jsou uvedena v článku 11 pravidel Programu obnovy venkova Ústeckého kraje 2023, který je schválen zastupitelstvem (viz informace v úvodu) a zveřejněn ve lhůtě a rozsahu určeném v § 10a. a 10c. zákona č. 250/2000 Sb., zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, v platném znění. Jelikož Program obsahuje předepsaný rozsah informací a pravidel sdělovaných podle uvedených ustanovení zákona žadatelům o podporu, jsou takto stanovená pravidla závazná a neměnná tak, aby bylo zajištěno, že proces hodnocení žádostí bude transparentní, nediskriminační a rovný například ve vztahu k hodnocení splnění kritérií Programu z úrovně jednotlivých žadatelů. Hodnotící kritéria se prostřednictvím Programu zveřejňují také z toho důvodu, aby žadatelům o dotace bylo zřejmé, jaké skutečnosti budou v rámci procesu rozhodování o poskytnutí dotace hodnoceny.

Obec Janov podala žádost o dotaci do oblasti podpory 3, která má dle článku 11 Programu stanovená následující hodnotící kritéria:

„Oblast podpory 1 - 4: pokud bude mít obec v letech 2018-2022 každoroční příjmy z plateb z činnosti skládek umístěných na katastru dané obce nebo z důlní činnosti vyšší než 30 % RUD. Bude její žádost upozaděna v případě, že se vyskytne obsahově a kvalitativně žádost obce stejné kvality, která tuto komparativní výhodu nemá. Každá obec doloží čestným prohlášením spolu se žádostí.“

„Oblast podpory 3 - 4: podle počtu obyvatel obce s preferováním obcí s menším počtem obyvatel.“

Žádná další hodnotící kritéria relevantní pro oblast podpory 3 v Programu uvedena nebyla. Přesto je v Zápisu z jednání pracovní skupiny zanesena informace o tom, že byly vyraženy obce, které v předchozích letech dotaci získaly (příčemž vyřazení obce Janov v kontextu tohoto hodnocení bylo opomenuto). Nicméně tato v zásadě vyřazovací podmínka, není relevantním kritériem pro vyloučení projektů z oblasti podpory 3, neboť dle Programu je toto hodnotící kritérium vymezeno pouze pro oblast podpory 1 a 2, viz citace z článku 11: *„Oblast podpory 1 - 2: obce v předchozích 3 letech byly méně úspěšné při obdržení dotace v rámci POV ÚK, při hodnocení nebude brán zřetel na úspěšnost v OP 3 a 4“.*

Výše uvedené znamená, že hodnotící kritérium Programem vymezené pro oblast podpory 1 a 2, bylo vztaženo i na žádosti podané do oblasti podpory 3 a toto kritérium bylo využito jako eliminační. To ostatně potvrzuje i vyjádření předsedy pracovní skupiny zaslané kontrolní skupině dne 27. 11. 2023 cit.: *„Z důvodu vysoké poptávky žadatelů o podporu z prioritní oblasti 3, pracovní skupina přistoupila k rozhodnutí, omezit žádosti navržené pro schválení Radě a Zastupitelstvu ÚK,*

pouze na žadatele, kteří s žádostmi uspěli pouze jednou v posledních třech letech. Počet žadatelů musel být omezen z důvodu nedostatečné alokace OP 3 a pracovní skupina využila postupu, který využívá i v ostatních prioritních oblastech podpory POV. Opakovaně podotýkám, že obce nebyly vyřazeny², ale bylo dáno doporučení odpovědným orgánům. Kombinace vysokého převisu žádostí nad alokací vedlo PS k doplňujícímu kritériu, které bylo dle názoru většiny spravedlivější vůči žadatelům o dotaci v oblasti 3“.

Kontrolní skupina tedy k tomuto bodu závěrem konstatovala, že pracovní skupina při hodnocení žádostí svévolně rozšířila hodnotící kritéria určená dotačním Programem pro oblast podpory 1 - 2 i na oblast podpory 3 a to za účelem zvýšení množství vyřazených žádostí o dotaci v oblasti podpory 3. Jedná se o netransparentní postup poskytovatele vůči žadatelům o dotaci z POV 2023³. Navíc ani takto dodatečně doplněné eliminační kritérium nebylo následně aplikováno jednotně na všechny žadatele – tj. nerovný přístup (Janov).

b) Rozporné hodnocení žádostí o dotace v OP 1 - Obnova a rozvoj venkovské zástavby

Dle Programu bylo cílem této oblasti podpory zlepšení vzhledu obcí, zvýšení technické úrovně veřejných budov, zlepšení nabídky nekomerčních služeb, obnova památek, historických a kulturních pamětihodností. Dotaci lze poskytnout obci na úpravy a opravy objektů občanské vybavenosti ve vlastnictví obce a pořízení a obnovu vybavení a techniky. V roce 2023 měly být podporovány:

Úpravy a opravy objektů občanské vybavenosti a jejich vybavení:

- střediska volného času (vnitřní prostory, klubovny apod.),
- venkovní prostory (pergoly nebo přístřeší, lavičky, grilovací prostory),
- obecní úřady,
- požární nádrže (obec musí mít projekt),
- hřbitovy.

Ze Zázpisu schůzky pracovní skupiny POV konané dne 14. 3. 2023 vyplývá, že cit.: *„z hodnocení byla vyřazena obec Louka u Litvínova, obec Jetřichovice, obec Chodovlice, obec Lukavec, město Výsluní, obec Vlastislav, obec Boleboř, obec*

² Poznámka kontrolní skupiny: termín „vyřazení obcí“ používá pracovní skupina v Zázpisu z hodnotící schůze. Kontrolní skupině je známo, že nevyhovění žádosti o dotaci je formálně rozhodnuto prostřednictvím usnesení příslušného krajského orgánu. Takové usnesení však vychází z předchozího hodnotícího procesu na úrovni pracovní skupiny. Pokud pracovní skupina při hodnocení žádostí používá termín „vyřazení žadatele“, pak i když navržený postup formálně stvrdí až příslušný orgán kraje, fakticky rozhodnutí pracovní skupiny přesně takový věcný dopad má (Zázpis z jednání pracovní skupiny je příkládán do dokumentů pro jednání Rady a Zastupitelstva ÚK. Zázpis obsahuje informaci o vyřazení konkrétních žadatelů (terminologie pracovní skupiny „vyřazení žadatele“); v případě vyřazení žadatelů z důvodu „že nejsou v souladu s účelem podpory“ zároveň není uveden konkrétní důvod vyřazení. Orgán kraje v době přijímání usnesení na základě předložených podkladů, tak fakticky nemůže vyhodnotit/přezkoumat, zda jsou důvody vedoucí k vyřazení žadatelů v pořádku (tj. v souladu s hodnotícím rámcem, jež schvaloval orgán pro daný dotační Program). Ve sledovaném případě proto ani nedošlo k inherenci orgánu kraje do výstupu z pracovní skupiny v podobě seznamu úspěšných žadatelů a náhradníků (seznam neúspěšných není předkládán ke schválení, jsou uvedeni pouze v zázpisu z jednání pracovní skupiny) – vše navržené bylo beze změny schváleno; Nadto v usnesení orgánu kraje, jímž dochází ke schválení úspěšných žadatelů a žadatelů „náhradníků“, zároveň není součástí textu usnesení informace o nevyhovění žadatelům – usnesení schvaluje pouze předložený seznam úspěšných žadatelů a náhradníků.

³ Obdobně bylo postupováno i v případě tvorby pořadí v „seznamu náhradníků“ pro oblasti podpory 1-2, kdy na tvorbu pořadí náhradníků bylo svévolně vztaženo kritérium preferující menší obce, jež je pravidly v dotačním Programu vymezeno pouze pro oblast podpory 3 a 4.

Jiřetín pod Jedlovou, obec Dobroměřice, město Hořtka, obec Vražkov a město Chabařovice z důvodu, že nejsou v souladu s účelem podpory“. Bližší informace vyvolané z hodnotícího procesu nebyly v zápisu v daném kontextu vyřazení žadatelů uvedeny, a tak kontrolní skupina byla nucena přistoupit k dotazování. Kontrolní skupina prověřila nové informace v návaznosti na podklady, které měla k dispozici a v některých případech se s vyjádřením a obsaženým zdůvodněním PS neztotožnila. Jedná se o tyto případy:

- Město Výsluní

V Zápisu ze schůzky pracovní skupiny dne 14. 3. 2023 je uvedeno, že město Výsluní bylo vyřazeno z důvodu, že není v souladu s účelem podpory. Konkrétní důvod vyřazení obce specifikován nebyl, proto se kontrolní skupina byla nucena na důvod dotázat:

Odpověď pracovní skupiny ze dne 19. 10. 2023

Žádost se týkala opravy bytového domu. Oprava bytových domů nebyla podporována.

Vyhodnocení kontrolní skupiny:

V Programu - zásadách k OP 1 je uvedeno, že dotaci lze poskytnout na úpravy a opravy objektů občanské vybavenosti ve vlastnictví obce atd., kde se mimo jiné jedná o objekty a jejich vybavení typu – střediska volného času (vnitřní prostory, klubovny apod.). Citace z žádosti obce: *„Nachází se zde 4 bytové jednotky, posilovna, knihovna. Tento objekt slouží jako občanská vybavenost města Výsluní. Cílem je oprava chodeb, knihovny, posilovny“*. Z výše uvedené citace žádosti je zřejmé, že cílem je oprava místností využívaných občany pro volný čas v rámci občanské vybavenosti. Tyto náklady jsou v bodě 9 Programu vymezeny jako podporované „Náklady na opravu a údržbu stavební části“.

Na základě doloženého zdůvodnění pracovní skupiny a v kontextu výše uvedených skutečností, kontrolní skupina stále neporozuměla důvodu pro vyřazení žádosti, a proto požádala kraj o dodatečné objasnění.

Odůvodnění kraje – odpověď ze dne 15. 11. 2023 (vyjádření administrátora dotace a předsedy PS)

Názor administrátora dotace a předsedy PS, proč nebyl projekt doporučen: **„V katastru nemovitostí je budova vedena jako bytový dům. Není možné využívat prostory jiným způsobem, než je uvedeno v katastru nemovitostí. Informace z katastru nemovitostí jsou volně dostupné údaje.“**

Vyhodnocení kontrolní skupiny (v reakci na doplněnou odpověď):

Na základě uvedeného vyjádření kraje tedy kontrolní skupina vyrozuměla, že v dané oblasti podpory je rovněž rozhodnou skutečností (fakticky vyřazovacím kritériem) to, jak je patřičná stavba evidována v katastru nemovitostí. Následným prověřením údajů v katastru nemovitostí bylo zjištěno, že budova s číslem popisným: Výsluní (187810); č. p. 100, je vedena jako **stavba občanského vybavení**, což odporuje výše uvedené odpovědi k důvodu „vyřazení“ žádosti o dotaci.

- Obec Lukavec

V Zápisu ze schůzky pracovní skupiny dne 14. 3. 2023 je uvedeno, že obec Lukavec byla vyřazena z důvodu, že není v souladu s účelem podpory. Konkrétní důvod

vyřazení obce specifikován nebyl, proto se kontrolní skupina byla nucena na důvod dotázat:

Odůvodnění kraje – odpověď ze dne 19. 10. 2023 (vyjádření PS)

Žádost se týkala **opravy bytového domu. Oprava bytových domů nebyla podporována.**

Vyhodnocení kontrolní skupiny:

Popis projektu - Záměrem projektu je v uvolněném prostoru zasedací místnosti bývalého obecního úřadu (č. p. 43) vytvořit klubovnu pro zájmové spolky (SDH, sportovci) a čítárnu pro občany obce. Předmětem projektu je vybavení daného prostoru potřebným mobiliářem a vybavením. Mobiliář bude tvořit především nábytek (stoly, židle, kancelářský stůl, skříně, regály, kuchyňská linka) a vybavení (pračka, PC sestava a tiskárna).

V Programu - zásadách k OP 1 je uvedeno, že dotaci lze poskytnout na úpravy a opravy objektů občanské vybavenosti ve vlastnictví obce a také na obnovu a vybavení techniky, kde mimo jiné se jedná o objekty a jejich vybavení typu – střediska volného času (vnitřní prostory, klubovny apod.). Obec dle svého projektu zamýšlela zřídit v uvolněné místnosti bývalého obecního úřadu klubovnu pro zájmové spolky (SDH, sportovci) a čítárnu pro občany obce. **Předmět projektu se vztahoval výlučně k pořízení mobiliáře/nábytku do místnosti pro zájmové spolky k vybavení klubovny a čítárny** (např. židle a stoly, PC sestava – projekt obsahuje výčet konkrétního druhu mobiliáře s uvedením počtu kusů, žádné další náklady např. na opravu budovy nejsou součástí projektu). **Nejednalo se tedy o opravu bytového domu, jednalo se o záměr nákupu mobiliáře do prostoru určeného k užívání občanům obce.** V čl. 9 Vymezení vhodných nákladů je uvedeno, že **podporovanými náklady jsou mimo jiné „náklady na drobný hmotný dlouhodobý majetek a náklady na nákup nového vybavení a zařízení, které je nezbytné pro realizaci projektu např. počítačové vybavení a dále nezbytné předměty, které jsou přímo a výhradně spojené s účelem projektu, jak je dohodnuto ve schváleném projektu.“** KS proto požádala kraj o dodatečné vyjádření a objasnění.

Odůvodnění kraje – odpověď ze dne 15. 11. 2023 (vyjádření administrátora dotace a předsedy PS)

Názor administrátora dotace a předsedy PS, proč nebyl projekt doporučen: **„V katastru nemovitostí je budova vedena jako bytový dům. **Není možné využívat prostory jiným způsobem, než je uvedeno v katastru nemovitostí. Informace z katastru nemovitostí jsou volně dostupné údaje.**“**

Dle zjištění KS je v katastru nemovitostí uvedeno:

„Budova s číslem popisným: Lukavec [88790]; č. p. 43; **rodinný dům**“.

Vyhodnocení kontrolní skupiny (v reakci na doplněnou odpověď):

V projektu je uvedeno, že se jedná o budovu bývalého obecního úřadu, kde bude vytvořena klubovna pro zájmové spolky a čítárna pro občany obce. Předmětem projektu je vybavení daného prostoru potřebným mobiliářem a vybavením jako je nábytek (stoly, židle, skříně, PC, tiskárna atd.). **Oprava bytového domu v rámci projektu plánována nebyla, přičemž na základě takto prezentovaného důvodu byla žádost „vyřazena“.**

- Obec Jiřetín pod Jedlovou

V Zápisu ze schůzky pracovní skupiny dne 14. 3. 2023 je uvedeno, že obec Jiřetín pod Jedlovou byla vyřazena z důvodu, že není v souladu s účelem podpory. Konkrétní důvod vyřazení obce specifikován nebyl, proto se kontrolní byla nucena na důvod dotázat:

Odůvodnění kraje – odpověď ze dne 19. 10. 2023 (vyjádření PS)

Žádost se týkala **opravy bytového domu. Oprava bytových domů nebyla podporována.**

Vyhodnocení kontrolní skupiny:

Popis projektu - Rekonstrukce budovy Obecního domu na Náměstí Jiřího č. p. 36, Jiřetín pod Jedlovou - I. etapa. Projekt zahrnuje rekonstrukci vnitřních prostor v prvním patře objektu, který je v současné době využíván pro komunitní setkávání, pořádání kulturních akcí a besed, veřejných projednávání včetně zasedání zastupitelstva obce, a to pouze v přízemí objektu (objekt je určený k účelům komunitního rozvoje). Součástí I. etapy obnovy je rovněž vybudování bezbariérového sociálního zařízení v 1. patře a vybudování bezbariérového přístupu do 1. patra objektu.

Kontrolní skupina náhledem do katastru nemovitostí zjistila, že v katastru nemovitostí je budova evidována jako:

„Budova s číslem popisným: Jiřetín pod Jedlovou [61000]; č. p. 36; **rodinný dům**“.

Z nápisu na budově vyplývá, že se jedná o „Obecní dům – Jiřetín pod jedlovou“, což potvrzuje informaci uvedenou v projektu, v katastru nemovitostí je stavba vedena jako „rodinný dům“. Na základě uvedeného nesouladu s předchozím vyjádřením PS požádala kontrolní skupina o dodatečné objasnění.

Odůvodnění kraje – odpověď ze dne 15. 11. 2023 (vyjádření administrátora dotace a předsedy PS)

Názor administrátora dotace a předsedy PS, proč nebyl projekt doporučen: „**V katastru nemovitostí je budova vedena jako bytový dům. Není možné využívat prostory jiným způsobem, než je uvedeno v katastru nemovitostí. Informace z katastru nemovitostí jsou volně dostupné údaje.**“

V odpovědi kraje ze dne 15. 11. 2023 je uvedeno, že se jedná o bytový dům. Kraj tedy označení „bytový dům“ a „rodinný dům“ považuje jako rovnocenné. Náklady se týkaly rekonstrukce objektu ve vlastnictví obce, který je podle žadatele v současné době využíván pro komunitní setkávání, pořádání kulturních akcí a besed, veřejných projednávání včetně zasedání zastupitelstva obce a který je určený k účelům komunitního rozvoje.

Vzhledem k tomu, že dle vyjádření kraje je vylučovacím kritériem údaj o evidenci budovy v katastru nemovitostí, kontrolní skupina prověřila místa realizace všech úspěšných žadatelů v tomto programu z hlediska jejich evidence v katastru nemovitostí (KN).

Prověřením údajů v KN bylo zjištěno, že v 7 případech bylo místo realizace projektu v objektech, které jsou označeny jako „**rodinný dům**“. Ve čtyřech případech bylo místo realizace projektu zároveň i sídlo Obecního nebo Městského úřadu. Žádosti

o dotaci byly přesto pracovní skupinou doporučeny ke schválení, jedná se o tyto obce:

Miřejovice (v KN uvedeno: Budova s číslem popisným: Miřejovice [95796]; č. p. 13; **rodinný dům** p. č. 26/1); Modlany (v KN uvedeno: Budova s číslem popisným: Modlany [97713]; č. p. 18; **rodinný dům**); Krásný Dvůr (v KN je uvedeno – způsob využití – **rodinný dům**); Peruc (v KN uvedeno: Budova s číslem popisným: Stradonice [118290]; č. p. 18; **rodinný dům**); Deštnice (v KN uvedeno: Budova s číslem popisným: Deštnice [25895]; č. p. 50; **rodinný dům**); dále Liběšice, Úpohlavy.

Shrnutí k této dílčí části:

Objekty obcí Lukavec a Jiřetín pod Jedlovou určené jako místo realizace projektu jsou ve vlastnictví obcí. Z vyjádření kraje vyplývá, že obce byly vyloučeny na základě toho, že budovy jsou vedeny v katastru jako bytový dům, ačkoliv kontrolní skupina následně zjistila, že jsou vedeny jako rodinný dům a v jiných případech na základě tohoto kritéria k vyloučení nedošlo. V případě obce Lukavec se navíc jednalo o pořízení nábytku a vybavení do místnosti klubovny a čítárny, nejednalo se o opravu bytového domu (zásah do stavební části). V případě obce Výsluní se dokonce jednalo o objekt označený v katastru nemovitostí přímo jako „stavba občanského vybavení“ a nikoliv jako bytový dům (což bylo dle dodatečných sdělení důvodem k vyřazení žádosti).

- Obec Vlastislav

V Zápisu ze schůzky pracovní skupiny dne 14. 3. 2023 je uvedeno, že obec Vlastislav byla vyřazena z důvodu, že není v souladu s účelem podpory. Konkrétní důvod vyřazení obce specifikován nebyl, proto se kontrolní skupina byla nucena dotázat:

Odůvodnění kraje – odpověď ze dne 19. 10. 2023 (vyjádření PS)

„Žádost se týkala rozmístění laviček po území celé obce. Podporovány byly pouze projekty, které byly prováděny na jednom konkrétním místě v obci a sloužily ke scházení obyvatel na jednom místě.“

Vyhodnocení kontrolní skupiny:

Kontrolní skupina prověřením odpovědi kraje zjistila, že v Zásadách k OP 1 (Program) není uvedena žádná informace, ze které by bylo možné usoudit, že **dotace na pořízení laviček je podmíněna záměrem jejich koncentrace na jednom místě a rovněž není zřejmé, že by tato skutečnost mohla být posouzena jako vyřazovací kritérium**. Z popisu projektu nadto vyplývá, že účelem projektu: „je získání míst pro společné setkávání občanů a turistů v rámci komunitního společenského sdružování v centru obce nebo v areálu zámku, kde jsou vhodná místa pro společné posezení. Tato místa v celé obci chybí, nachází se zde pouze dvě lavičky na dětském hřišti“. Jedná se tedy rovněž o koncentraci laviček pro setkávání občanů, i když dle popisu na 2 různých místech.

Zároveň bylo zjištěno, že i jiné žádosti, které byly podpořeny, obsahovaly rozmístění laviček či jiných prvků na více místech území obce. Jednalo se o například o žádosti obce Tuchořice („Výstupem projektu bude usnadnění pobytu a pohybu na dětských hřištích a rozmístění laviček na ostatních místech v obci určených k setkávání občanů“.), obec Račiněves (zastřešená pergola s posezením na pozemku p. č.

662/131 a lavičky na pozemku č. 127/26, který je na druhém konci obce a nesousedí s místem realizace pergoly).

Kontrolní skupina požádala kraj o upřesnění. Kraj ve své odpovědi ze dne 15. 11. 2023 uvedl, „PS žádost nevyřadila, ale nedoporučila její podporu Radě ÚK. Názor administrátora dotace a předsedy PS, proč nebyl projekt doporučen: Žádosti obcí Tuchořice a Račiněves jasně deklarují vybudování míst pro setkávání, které jsou dokonce opatřeny dřevěnými přístřešky. Žádost obce Vlastislav obsahuje pouze vybudování laviček po území obce. Smyslem podpory v rámci „Venkovní prostory“ bylo umožnit setkávání většího množství občanů. Proto byly podporovány pergoly, přístřešky nebo grilovací prostory. Rozmístění laviček po celém katastrálním území obce tomuto cíli neodpovídá. Plošné rozmístění laviček neumožňuje setkávání občanů ve smyslu společenských a kulturních akcí.“

Shrnutí k této dílčí části:

Důvod vyřazení žádosti obce Vlastislav nebyl ze Zázpisu pracovní skupiny zřejmý. Dodatečně sdělený důvod, že obec byla vyloučena proto, že požadovala plošné rozmístění laviček, jednak neodpovídá informaci v odůvodnění záměru projektu (lavičky do centra a k zámku), ale i kdyby tomu tak bylo, pak takovéto vylučovací kritérium, ani náznakem či nepřímo, nelze v Programu dohledat v žádné z jeho částí. Kritéria pro hodnocení žádostí o podporu v čl. 11 Programu neobsahují informaci, ze které by bylo možno usuzovat (byť i nepřímo), že koncentrace laviček na jednom místě je vyřazovací podmínkou, stejně tak ani v článku 2 Programu (Vymezení oblastí podpory a zaměření projektů) není uvedena informace, ze které by bylo možné tuto podmínku vyrozumět. Postup při hodnocení daného projektu považuje kontrolní skupina z uvedených důvodů za netransparentní (jelikož je pro vyřazení žádosti použito kritérium, které ani náznakem nevyplývá ze schválených pravidel k dotačnímu Programu) a za nerovný (jelikož na obdobné žádosti stejné vylučovací kritérium aplikováno nebylo).

- Město Hoštka

V Zázpisu ze schůzky pracovní skupiny dne 14. 3. 2023 je uvedeno, že město Hoštka bylo vyřazeno z důvodu, že není v souladu s účelem podpory. Konkrétní důvod vyřazení obce specifikován nebyl, proto se kontrolní skupina byla nucena dotázat:

Odůvodnění kraje – odpověď ze dne 19. 10. 2023 (vyjádření PS)

„Žádost se týkala vybavení pro kynologii. Vybavení pro kynologii nebylo podporováno“.

Vyhodnocení kontrolní skupiny:

Z odůvodnění projektu a výstupu projektu vyplývá, že záměrem žadatele bylo zřízení klubovny pro zázemí kynologického cvičiště, k využívání jak členy Českého kynologického svazu ZKO Hoštka (spolek – právní forma sloužící ke sdružování občanů, dříve „občanské sdružení“), tak i veřejností v rámci osvětové činnosti spolku a získávání dalších členů. **Z článku 11 dotačního Programu (Kritéria pro hodnocení žádostí o podporu) ani z článku 2 (Vymezení oblastí podpory a zaměření projektů) nevyplývá informace, na jejímž základě by bylo možno vyrozumět (byť i nepřímo), že zřízení klubovny je podmíněno určitým druhem zaměření činnosti střediska volného času, či naopak, že by určitou činností občanů bylo možno hodnotit jako vyřazovací kritérium.** Oproti tomu nebyl

vyřazen obdobný projekt obce Prackovice „Cílem projektu je vytvoření zázemí a skladovacích prostor pro velmi aktivní Pétanque klub Prackovice“.

Shrnutí k této dílčí části:

Na základě výše uvedeného se kontrolní skupina obrátila na kraj s žádostí o vysvětlení daného nesouladu. Kraj na tento dotaz odpověděl dne 15. 11. 2023 a to tak, že „Cíl programu nebyl jasně specifikován“. K porovnání obou žádostí se nevyjádřil. Kontrolní skupina v tomto případě nemůže přisvědčit, že by cíl projektu nebyl jasně specifikován. Obdobně byl specifikován i schválený projekt obce Prackovice. Udaný důvod je navíc zcela odlišný a rozporný s odůvodněním v odpovědi ze dne 19. 10. 2023, které udává, že vybavení pro kynologii nebylo podporováno.

Závěr kontrolního zjištění č. 2

Z podstaty kontrolní skupinou zjištěných skutečností uvedených v textu zjištění č. 2 vyplývá, že postup PS v procesu hodnocení žádostí o podporu v Programu obnova venkova Ústeckého kraje 2023 vzbuzuje důvodné pochybnosti o úspěšnosti pracovní skupiny při uplatňování zásad transparentnosti, rovnosti a nediskriminace ve vztahu k žadatelům o dotaci z Programu, a to z následujících důvodů:

- Důvod nevyhovění žádosti (resp. vyřazení žadatele z hodnotícího procesu v praxi pracovní skupiny), nebyl žadateli sdělován – v kontextu daných rozporů ve vztahu k hodnocení žádostí na úrovni pracovní skupiny (viz popis zjištění č. 1), se jedná o prvek netransparentnosti ve vztahu k žadatelům o podporu; důvody vedoucí k nevyhovění žádosti o dotaci, musí být na základě postupu vedeného ve smyslu § 1 odst. 1 správního řádu známy (a řádně podloženy, zdokumentovány) před přijetím rozhodnutí o nevyhovění;
- Nebyla stanovena jasná pravidla pro činnost pracovní skupiny, která by upravila základní mechanismy jejího fungování – způsob hlasování; usnášeníschopnost; postup v případě hodnocení žádostí u obcí, kde je shoda v osobě žadatele a hodnotitele; nároky na hodnotící proces;
- V rámci hodnotícího procesu na úrovni pracovní skupiny byla aplikována vyřazovací kritéria v oblasti podpor, která neměla oporu v uveřejněných pravidlech pro hodnocení žádostí o dotaci v rámci Programu; byla tedy použita vyřazovací kritéria, která žadatelé o podporu na základě povinně zveřejněných pravidel nemohou předpokládat, jedná se o prvek netransparentnosti v procesu;
- V případě, kdy hodnotící kritéria, vč. dodatečně doplněných vyřazovacích kritérií, nebyla aplikována v obdobných případech stejnoměrně na jednotlivé žadatele, jednalo se o nerovný přístup poskytovatele vůči žadatelům, jež pokud vedl k jejich vyloučení, je také diskriminační.

Na základě výše uvedeného, tak kontrolní skupina konstatovala, že byl identifikován nedostatek ve smyslu ustanovení **§ 10 odst. 3 písm. c) bod 4 zákona č. 420/2004 Sb. v oblasti § 2 odst. 1 písm. a) plnění příjmů a výdajů rozpočtu včetně peněžních operací, týkajících se rozpočtových prostředků**. Na úrovni procesů a výstupu z pracovní skupiny lze konstatovat, že postupuje svévolně a aplikuje

Programem neindikovaná vylučovací kritéria ve vztahu k žadatelům o podporu, což vede kontrolní skupinu k výše uvedeným závěrům. Na uvedené nežádoucí projevy nereaguje adekvátně nastavení vnitřního kontrolního systému, který v uvedené souvislosti věcně neplní nároky vyplývající z § 25 odst. 1 písm. b) a odst. 2 písm. c) až f) zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), v platném znění.

Opatření přijatá z úrovně krajského úřadu v návaznosti na výše uvedené nedostatky

Dne 28. 2. 2024 byla Ministerstvu financí doručena opatření kraje podle ustanovení § 13 odst. 1 písm. a) zákona č. 420/2004 Sb.:

- Vnitřním předpisem ředitele krajského úřadu byla s účinností od 11. 9. 2023 vydána „Pravidla pro poskytování dotací a návratných finančních výpomocí Ústeckého kraje“, která upravují závazné postupy při poskytování dotací a návratných finančních výpomocí z rozpočtu Ústeckého kraje, konkrétně v Čl. 9 odst. 11 je upraven závazný postup při vyrozumění žadatele o nevyhovění žádosti o poskytnutí dotace, které bylo předmětem zjištění č. 1.
- Zároveň s nově přijatými Pravidly a v návaznosti na zjištěné nesrovnalosti v rámci přezkoumání hospodaření kraje schválila Rada Ústeckého kraje na svém jednání dne 7. 2. 2024 usnesením č. 083/90R/2024 základní teze „Změny koncepce poskytování podpor z rozpočtu Ústeckého kraje“, k zajištění jednotného administrativního postupu ze strany kraje při poskytování dotací a návratných finančních výpomocí, včetně související metodické podpory pro administrující odbory krajského úřadu.
- Zastupitelstvo Ústeckého kraje na svém jednání dne 26. 2. 2024 schválilo Program podpory venkova na rok 2024, který byl upraven v návaznosti na zjištění č. 2 a to takto:
 - Nastavení bodového hodnocení žádostí a podrobnější specifikace hodnotících kritérií Programu.
 - Jmenování 5členné expertní hodnotící komise pro hodnocení žádostí o dotace v rámci Programu. Pracovní skupina složená ze starostů a místostarostů již může pouze navrhnout změny v zásadách programu.
 - Snížení počtu oblastí podpory a jejich podrobnější definování.
 - Nastavení vyšší minimální a maximální výše dotace, snížení spoluúčasti nejmenším obcím.
 - Prodloužení termínu realizace projektů, které přispěje ke snížení počtu žádostí o prodloužení projektu.

Závěr

Na základě výsledku přezkoumání hospodaření kraje za rok 2023, vykonaného ve smyslu zákona č. 420/2004 Sb., lze konstatovat, že:

- při 1. dílčím přezkoumání hospodaření byly zjištěny 2 nedostatky ve smyslu ustanovení § 10 odst. 3 písm. c) zákona č. 420/2004 Sb. spočívající v:
 - porušení ustanovení § 10a odst. 4 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, v platném znění, spočívající v nesdělení důvodů žadatelům o podporu, jejichž žádosti nebylo vyhověno,
 - porušení ustanovení § 25 odst. 1 písm. b) a odst. 2 písm. c) až f) zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), v platném znění, kdy hodnotící proces žádostí o dotaci vykazoval znaky chybovosti a rozpornosti ve vztahu k principům transparentnosti, rovnosti a nediskriminace,
 - v souladu s § 13 zákona č. 420/2004 Sb. byla z úrovně krajského úřadu přijata opatření uvedená konkrétněji v textu výše, kde kontrolní skupina shledává, že uvedené změny vedou ke zlepšení procesů na úrovni vnitřního řídicího systému kraje a mají potenciál zabránit opakovanému výskytu obdobných nedostatků, nebo trvání zjištěných nedostatků. Vzhledem ke skutečnosti, že z úrovně kraje došlo k přijetí opatření, jež v rámci 2. dílčího přezkoumání hospodaření mohly být kontrolní skupinou MF vyhodnoceny v kontextu uvedených zjištění, není po kraji požadován další postup podle § 13 odst. 1 písm. b) zákona č. 420/2004 Sb.
- V ostatních předmětech kontroly nebyly při 1. dílčím přezkoumání hospodaření zjištěny chyby či nedostatky.
- Při 2. dílčím přezkoumání hospodaření Ústeckého kraje v prověřovaných oblastech na vybraných vzorcích dokumentace, nebyly zjištěny chyby a nedostatky.

Rizika, která mohou mít negativní dopad na hospodaření územního celku v budoucnosti ve smyslu ustanovení § 10 odst. 4 písm. a) zákona č. 420/2004 Sb.

Při přezkoumání hospodaření nebyla zjištěna rizika ve smyslu ustanovení § 10 odst. 4 písm. a) zákona č. 420/2004 Sb.

Ukazatele ve smyslu ustanovení § 10 odst. 4 písm. b) zákona č. 420/2004 Sb. za rok 2023

Podíl pohledávek a závazků na rozpočtu kraje a podíl zastaveného majetku na celkovém majetku kraje:

a) podíl pohledávek na rozpočtu kraje	0,38 %
b) podíl závazků na rozpočtu kraje	1,95 %
c) podíl zastaveného majetku na celkovém majetku kraje	0 %

Ukazatel ve smyslu ustanovení § 10 odst. 4 písm. c) zákona č. 420/2004 Sb. za rok 2023

Dluh kraje nepřekročil 60 % průměru jeho příjmů za poslední 4 rozpočtové roky.

Posledním kontrolním úkonem ve smyslu ustanovení § 12 odst. 1 písm. g) zákona č. 255/2012 Sb. bylo vyhodnocení obdržného vyjádření k Návrhu zprávy předložené krajem dne 18. 4. 2024.

Praha

Podpisy kontrolorů:

Jarmila Masárová
kontrolor pověřený řízením přezkoumání

.....

Mgr. Nikola Bouchalová

Ukončení služebního poměru

Ing. Lukáš Brabenec

.....

Pavλίna Doležalová

.....

Ing. Miroslava Štefanová

.....

Kraji byly vráceny všechny zapůjčené doklady a materiály.

Přílohy

A – Seznam všech dokladů a jiných materiálů využitých při přezkoumání hospodaření Ústeckého kraje za rok 2023

B – Seznam základních právních předpisů, jejichž dodržování bylo při přezkoumání hospodaření ověřováno